

Péchy Blanka: Anyanyelv (részlet)

Egy angol professzor a műnyelvek helyett a számítógépes angolt szánja világnyelvnek, nyolcszázötven szóra zsugorítva a rendkívül gazdag angol szótárt Egyetlen kifejezést emel ki belőle sok-sok rokon fogalom megjelölésére.

Aki megszokta, hogy gondolatait egy gyermek szellemi színvonala fölött fejezze ki, aligha vágyik efféle béklyót tenni nyelvére. De még a megnyirbált élő nyelv is különb a műnyelvnél, melynek szavai lombikban születtek. Se gyökerük, se hagyományuk.

Csábító a gondolat, hogy egyetlen nagy nyelvközösség által testvériesüljön az egész világ. Az értelem útmutatása szerint ésszerű lenne, ha az emberek egyetlen közös nyelvet használnának. Elvégre egyazon földteke szülöttei. Koponyaalkatuk, csontvázuk, szervezetük jobbára azonos. Öltözködésük is mind hasonlóbbá válik. De a nyelv több a ruhánál, több a testnél. A nyelveket népek szelleme műveli ki. A föld hátán ezerszáz nyelven beszél kétezermillió ember. Kibogozhatatlan szálaik visszanyúlnak egészen a történelem előtti korig.

A nyelv szellemi csoda. Ereklýe. Minden nyelv. Ékszertartója egy nép hagyományainak. Nem ok nélkül születtek e meghatározások: nyelvkincs, szókincs. A nyelv minden nemzetnek a legfőbb kincse. Nehéz elképzelni, hogy akadjon nemzet, nagy vagy kicsi, amely önszántából elherdálná. És ahogy a szigetek a tengerekben, a nyelvshzigetek is jól megférnek a nyelvtengerekben.

Az egyetemes emberi gondolkozás nem a nyelven múlik. Megértés, jó szándék, emberség minden nyelvi akadálytól független. Ez a legbiztosabb híd nemzet meg nemzet, ember meg ember között. Mellette keskeny pallóul szolgálhatna egy nemzetközi nyelv.